

SAB publiskais ziņojums

KRIEVIJA PASTIPRINA JURIDISKO KARADARBĪBU PRET RIETUMVALSTĪM AGRESĪVĀKU AKTIVITĀŠU PAMATOŠANAI

Jūnijs 2026

GALVENIE PUNKTI

Pēdējā gada laikā Krievijas institūcijas aktualizējušas plānus un uzdevumus, lai plašā mērogā izvērstu juridisko karadarbību – tiesību sistēmu, likumu un tiesvedību ļaunprātīgu izmantošanu – starptautiskā līmenī ar mērķi vājināt un ietekmēt Rietumvalstis.

Krievijas plāni paredz izdarīt tiešu juridisku spiedienu uz Rietumvalstu politiskajiem līderiem un amatpersonām, lai tos atturētu no Krievijai nedraudzīgas politikas īstenošanas, kā arī iesūdzēt Rietumvalstis starptautiskajās tiesās.

Krievija cenšas attīstīt plašāku sadarbību ar tai draudzīgām vai neitrāli noskaņotām valstīm, veidojot vienotu juridisku pozīciju pret Rietumvalstīm. Krievija īpaši mēcās no Irānas precedenta un tiesu prakses dažādās tiesvedībās pret Rietumvalstīm.

Krievija plāno iesūdzēt Baltijas valstis ANO Starptautiskajā tiesā, ko Krievija var izmantot agresīvu aktivitāšu pastiprināšanai vai kā ieganstu iespējamai tiešai konfrontācijai pret Baltijas valstīm.

Juridiskā karadarbība – juridisku mehānismu, likumu un citu juridisko normu ļaunprātīga izmantošana ar mērķi vājināt, diskreditēt un izdarīt spiedienu pret citām valstīm vai sasniegt citus politiskus, ekonomiskus vai militārus mērķus.

KRIEVIJA AKTUALIZĒ JURIDISKĀS KARADARBĪBAS PLĀNUS UN UZDEVUMUS

SAB izlūkošanas informācija liecina, ka pēdējā gada laikā Krievijas institūcijas ir izvērtējušas un aktualizējušas plānus un uzdevumus, kā Krievijas interesēs izmantot dažādus juridiskos instrumentus un mehānismus, īpaši starptautiskajās organizācijās. Lai arī juridiskās karadarbības izmantošana nav jauna tendence Krievijas

aktivitātēs, līdz šim tā galvenokārt tikusi vērsta pret Ukrainu. SAB izlūkošanas informācija liecina, ka Krievijas institūcijas vēlas izvērst juridisko karadarbību, it īpaši pret Rietumvalstīm, jo Krievijas skatījumā tiesību vide ir vēl viens no virzieniem, kur šobrīd notiek aktīva un tieša konfrontācija ar Rietumvalstīm.

KRIEVIJAS INSTITŪCIJU AKTUĀLIE JURIDISKĀS KARADARBĪBAS AKTIVITĀŠU PLĀNI

Juridiskās karadarbības kapacitātes pilnveidošana

Izglītības programmas jaunu arbitru un juridisko speciālistu apmācībai Krievijā un Krievijai draudzīgās valstīs

Juridiskajā karadarbībā iesaistītā personāla skaita palielināšana

Centralizēta pieeja starptautisko tiesvedību darba kārtības monitorēšanai, organizēšanai un īstenošanai

Sadarbības stiprināšana ar Krievijai draudzīgām un neitrālām valstīm

Pozīcijas skaidrošana un pārliecināšana ar mērķi panākt kvantitatīvu atbalstu Krievijas iniciatīvām un Rietumu iniciatīvu kritizēšanu

Saskaņotas pozīcijas un dialogs ar BRICS, Šanhajas sadarbības organizāciju, NVS valstīm

Vienotas juridiskās karadarbības aktivitātes ar Krievijas sabiedrotajiem, piemēram, Baltkrieviju

Spiediena palielināšana pret Rietumvalstīm

Juridiska vērsšanās pret konkrētām amatpersonām, kas atbildīgas par sankciju noteikšanu un ieviešanu

Atklāti un tieši draudi ārvalstīm un to amatpersonām par juridisku vērsanos pret Krieviju

Tiesvedības pret Rietumvalstīm starptautiskajās tiesās un arbitrāžās

Propagandas aktivitātes, izmantojot Krievijai labvēlīgus starptautisko tiesu spriedumus

Informācijas monitorings par Rietumvalstīs fiksētajiem cilvēktiesību un demokrātisko principu pārkāpumiem, īpaši attiecībā uz Krievijas tautiešu diasporu

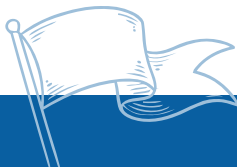
Krievijas ietekmes stiprināšana starptautiskajās tiesās

Krievijai draudzīgu starptautisko un ārvalstu tiesnešu reģistra izveide

Pastiprināta pieredzes apmaiņa un sadarbība starp Krievijas tiesnešiem un Krievijai draudzīgajiem starptautiskajiem un ārvalstu tiesnešiem

Krievijas tiesnešu virzīšana starptautiskajās tiesās

Starptautiskās tiesību sistēmas vājināšana

Starptautiskās Krimināltiesas, tās tiesnešu un darbības diskreditācija

Alternatīvu starptautiskās arbitrāžas mehānismu attīstīšana

Vērsšanās pret iniciatīvām, kas vērstas uz Krievijas noziegumu Ukrainā sodīšanu

KRIEVIJA MĒĢINA PĀRŅEMT “LABO PRAKSI” NO IRĀNAS

SAB izlūkošanas informācija liecina, ka Krievijas amatpersonu skatījumā Irāna ir valsts, no kuras tā var mācīties, kā veiksmīgi īstenot juridisko karadarbību pret Rietumvalstīm. Krievija pastiprināti analizē Irānas precedentu un līdzšinējās tiesu prakses dažādās Irānas tiesvedībās pret Rietumvalstīm. Mērķis – pārņemt Irānas pieredzi Krievijas aktivitātēs pret Rietumvalstīm starptautiskajā vidē un uzlabot Krievijas institūciju iekšējo organizatorisko darbu, plānojot un īstenojot juridisko karadarbību.

SAB zināms, ka Krievijas eksperti izpētījuši Irānas 2016. gadā ANO Starptautiskajā tiesā iesniegto sūdzību pret ASV un attiecīgos tiesas spriedumus par ASV sankcijām un iesaldētajiem Irānas finanšu līdzekļiem. Krievijas eksperti īpašu uzmanību pievērša tiesas lēmumam, ka atsevišķas ASV sankcijas esot pretrunā ar ASV-Irānas divpusējo līgumu. Tādējādi eksperti izsecināja, ka sankcijas var tikt uzskatītas par nepamatotām, ja starp valstīm ir bijuši noslēgti divpusējie līgumi arī citos gadījumos turpmāk.

Krievijas ekspertu skatījumā Irānas-ASV lietu Krievija var izmantot kā precedentu. Līdz ar to Krievija, gandrīz droši, apsver iespēju vērsties tiesā arī par dažādiem sankciju jautājumiem un plāno, kādu taktiku lietu gatavošanas procesā izmantot. Krievijas eksperti tālāk aicina valstis, kas arī pakļautas ierobežojumiem, īstenot kopīgus pretpasākumus, tostarp izstrādāt mehānismu, kādā pie atbildības saukt sankciju un citu ierobežojumu ieviesējus.

Saskaņā ar SAB izlūkošanas informāciju Irānas praksi Krievija vēlas pārņemt arī juridiskās karadarbības darba organizēšanā. Proti, Krievijas skatījumā būtu vēlams izveidot vienotu centralizētu informācijas centru, tā darbu balstot uz līdzīgas institūcijas Irānā bāzes.

KRIEVIJA VAR IZMANTOT JURIDISKAS APSŪDZĪBAS KĀ IEGANSTU VAI ATTAISNOJUMU AGRESIJAI PRET NATO

SAB izlūkošanas informācija apstiprina, ka Krievijas režīma draudu uztvere turpina saasināties. Režīma skatījumā starp Krieviju un Rietumvalstīm jau šobrīd notiek tieša konfrontācija visās sfērās, arī juridiskajā. Līdz ar to ir gandrīz droši, ka Krievijas izvērstās aktivitātes – sūdzības starptautiskajās tiesās pret Rietumiem, informatīvās ietekmes operācijas un kampaņas, centieni vājināt Krievijai nevēlamas starptautiskās organizācijas – kļūs arvien biežākas un agresīvākas.

Pastāvīgi mēģinot iebiedēt Rietumvalstis ar juridisku spiedienu, Krievija vēlas piespiest Rietumvalstis īstenot tādu politiku, kas atbilst Krievijas interesēm, piemēram, mīkstināt sankcijas. Ja Krievija par savu pozīciju pārlicina pietiekami lielu valstu skaitu, pastāv arī risks, ka tās agresija pret Ukrainu un potenciāli citām valstīm tiek attaisnota starptautiskā līmenī. Visbeidzot – Krievija var izmantot juridiskos argumentus kā ieganstu un attaisnojumu agresīvu aktivitāšu intensificēšanai vai potenciālai konfrontācijai ar NATO.

Jau šobrīd praktiskā līmenī Krievija pastiprina juridisko karadarbību, īpašu uzsvāru arvien vairāk liekot uz psiholoģiskās ietekmes aktivitātēm. Piemēram, 2026. gada maija beigās Vladimirs Putins parakstīja likumu, piešķirot sev pilnvaras uz ārvalstīm nosūtīt armiju Krievijas pilsoņu aizstāvībai. Likums paredz, ka armiju iespējams nosūtīt, ja Krievijas pilsoņi tiek pakļauti tiesvedībām. Ir gandrīz droši, ka likuma galvenais mērķis ir iebiedēt Rietumvalstis un to amatpersonas, kā arī atturēt tās no tālāku ierobežojumu ieviešanas pret Krieviju un Krievijas pilsoņiem ārvalstīs. Krievija īpaši uztraucas par Starptautiskās Krimināltiesas izdotajiem aresta orderiem, Īpašo tribunālu Krievijas agresijas noziegumu pret Ukrainu izmeklēšanai.

KRIEVIJA SŪDZ BALTIJAS VALSTIS ANO STARPTAUTISKAJĀ TIESĀ

Viens no praktiskiem veidiem, kā Krievija cenšas izdarīt spiedienu uz Rietumvalstīm, ir sūdzības pret tām starptautiskajās tiesās. Baltijas valstis nav izņēmums. Krievija plāno iesūdzēt Baltijas valstis ANO Starptautiskajā tiesā, formāli to pamatojot ar diskrimināciju pret krievvalodīgo sabiedrības daļu. Saskaņā ar SAB izlūkošanas informāciju Krievija ir sagatavojusi sūdzību, un šobrīd gatavojas to iesniegt tiesā. Krievija sūdzībā izmanto izteikti manipulatīvu pieeju, selektīvi interpretējot starptautiskās normas un pielāgojot tās izdomātiem pierādījumiem, apsūdzot Baltijas valstis šķietamos pārkāpumos saistībā ar Starptautisko konvenciju par jebkuras rasu diskriminācijas izskaušanu (ICERD).

SAB izlūkošanas informācija liecina, ka Krievijas amatpersonas ANO Starptautisko tiesu uzskata par Krievijai labvēlīgu, līdz ar to Krievijas skatījumā tā tiesvedībā varētu panākt sev labvēlīgu rezultātu. Neskatoties uz tiesvedības iespējamo iznākumu, Krievijas skatījumā jau pietiekams panākums ir

prasības iesniegšana, kas ļautu propagandas vēstījumiem par Baltijas valstīm un to diskreditācijai izskanēt pēc iespējas plašāk, it īpaši, ja tā kļūst par daļu no starptautisko tiesu darba kārtības.

Lai gan apgalvojumi par krievvalodīgās sabiedrības daļas tiesību pārkāpšanu ir ierasta Krievijas propagandas un amatpersonu retorika, šāda sūdzība iezīmētu būtisku izmaiņu pret Baltijas valstīm – proti, propaganda kļūst par pamatu praktiskām darbībām. Krievijas maksimālais mērķis ir panākt, ka starptautiskā sabiedrība uz Baltijas valstīm izdara pietiekami lielu spiedienu, lai tās mainītu savu attieksmi un rīcībpolitiku pret Krieviju. Šādus juridiskus argumentus Krievija pastāvīgi izmanto savas agresijas attaisnošanai – arī karš Ukrainā tika pasniegts kā Donbasa iedzīvotāju aizstāvība. Līdz ar to Krievija nepieciešamības gadījumā apsūdzības pret Baltijas valstīm var izmantot kā iegānu daudz agresīvākām darbībām.

SAB publiskais ziņojums

Krievija pastiprina juridisko
karadarbību pret Rietumvalstīm
agresīvāku aktivitāšu pamatošanai

Satversmes aizsardzības birojs

Adrese: Straumes iela 1, Rīga, LV-1013

Tālrunis: +371 67025407

E-pasts: pasts@sab.gov.lv

X: @SAB_LV